

I. Podstawa do udzielenia pomocy

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa,
- 2) sieroctwa,
- 3) bezdomności,
- 4) bezrobocia,
- 5) niepełnosprawności,
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7) przemocy w rodzinie,
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizmu lub narkomanii,
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

II. Kryterium dochodowe:

1. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł (netto), zwanej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”
- 2) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600 zł (netto), zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”
- 3) rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej „kryterium dochodowym rodziny” przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów społecznych wymienionych wyżej (wskazanych w art. 7 pkt 2–15 ustawy o pomocy społecznej)

2. Za dochód, w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o:

- 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu,
- 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach,
- 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

3. Do dochodu nie wlicza się:

- 1) jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego,
- 2) zasiłku celowego,

- 3) pomocy materialnej mającej charakter motywacyjny albo socjalny, przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty,
- 4) wartości świadczenia w naturze,
- 5) świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych,
- 6) świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ustawie z 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych,
- 7) pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 19 ust. 2 ustawy z 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji i okresu powojennego,
- 8) pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 7a ust. 2 ustawy z 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach m.d. uranu i batalionach budowlanych,
- 9) pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 5a ust. 2 ustawy z 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
- 10) pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 10a ust. 2 ustawy z 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych
- 11) pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych,
- 12) dochodu z powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha przeliczeniowego,
- 13) świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 14) dodatku wychowawczego, o którym mowa w ustawie z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 15) świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 8a ust. 1 ustawy z 7 września 2007 r. o Karcie Polaka,
- 16) świadczenia pieniężnego przyznawanego na podstawie art. 9 ustawy z 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski,
- 17) nagrody specjalnej Prezesa Rady Ministrów przyznawanej na podstawie art. 31a ustawy z 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów,
- 18) pomocy finansowej przyznawanej repatriantom, o której mowa w ustawie z 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
- 19) środków finansowych przyznawanych w ramach działań podejmowanych przez organy publiczne, mających na celu poprawę jakości powietrza lub ochronę środowiska naturalnego,
- 20) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 39a ust. 1 ustawy z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe,
- 21) rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym,
- 22) dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- 23) kwoty dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne,

- 24) kwoty dodatku osłonowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
- 25) kwoty dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym,
- 26) kwoty dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, o którym mowa w art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
- 27) kwoty dodatku elektrycznego, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Na potrzeby ustalenia prawa do świadczenia pieniężnego w dochodzie osoby lub rodziny nie uwzględnia się świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

W razie wystąpienia rażącej dysproporcji między wysokością dochodu a rzeczywistą sytuacją majątkową stwierdzoną przez pracownika socjalnego, kierownik ośrodka pomocy społecznej może odmówić przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

III. Tryb udzielania świadczeń

Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej wszczyna się na wniosek osoby zainteresowanej, innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu.

Podstawą udzielenia pomocy jest środowiskowy wywiad rodzinny sporządzony w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby ubiegającej się. Wywiad przeprowadza się w ciągu 14 dni roboczych od daty złożenia wniosku, a w sprawach szczególnie pilnych w terminie 2 dni.

Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się u osób i rodzin w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej.

Pracownik socjalny przeprowadzający rodzinny wywiad środowiskowy może domagać się od osoby lub rodziny złożenia oświadczenia o dochodach i stanie majątkowym.

Niewyrażenie zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego lub odmowa złożenia powyższego oświadczenia stanowi podstawę do odmowy przyznania świadczenia.

Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego wydawana jest decyzja administracyjna określająca rodzaj, wysokość świadczenia oraz okres na jaki przyznano pomoc.

Sprawy załatwiane są bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu jednego miesiąca od dnia wszczęcia postępowania, a w sprawie szczególnie skomplikowanej nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

Od decyzji służy odwołanie w terminie do 14 dni od dnia otrzymania decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Piotrkowie Trybunalskim za pośrednictwem GOPS w Szczercowie, który obowiązany jest przesłać odwołanie wraz z aktami sprawy organowi odwoławczemu w terminie siedmiu dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie.

IV. Rodzaje świadczeń z pomocy społecznej

Świadczeniami z pomocy społecznej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej są:

1. Świadczenia pieniężne:

- 1) zasiłek stały,
- 2) zasiłek okresowy,
- 3) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- 4) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- 5) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- 6) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- 7) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2. Świadczenia niepieniężne:

- 1) praca socjalna,
- 2) bilet kredytowany,
- 3) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- 4) składki na ubezpieczenia społeczne,
- 5) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- 6) sprawienie pogrzebu,
- 7) poradnictwo specjalistyczne,
- 8) interwencja kryzysowa,
- 9) schronienie,
- 10) posiłek,
- 11) niezbędne ubranie,
- 12) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz usługi sąsiedzkie,
- 13) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- 14) mieszkanie treningowe lub wspomagane,
- 15) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, w tym usługi wsparcia krótkoterminowego,
- 16) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.